

การพัฒนาแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
A Development of An Instructional Model Based on Positive Psychology Approach Enhancing The Happiness of Learning for Students of Faculty of Education, Rajabhat University.

สายรุ้ง ธิตา (Sairung Thita)¹ วาริรัตน์ แก้วอุไร (Wareerat Kaewurai)²

เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท (Phenpisuth Chaisanit)³

^{1,2}สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

*ผู้แต่งหลัก: อีเมล: sairung.thita@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน 2) เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้ การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน 1) สร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน 2) การทดลองใช้และศึกษาผลการใช้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 / 2558 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และคู่มือการใช้ 2) แบบประเมินการเรียนรู้ที่มีความสุข 3) แบบบันทึกการเรียนรู้ 4) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการเรียนการสอนได้นำเสนอตามแนวคิดของจอยซ์และเวลล์ (2009) ได้แก่ 1) ที่มาของรูปแบบการเรียนการสอน 2) รูปแบบการเรียนการสอน O3DR 3) การนำรูปแบบไปใช้ 4) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7008 2. นักศึกษากลุ่มทดลองมีการเรียนรู้ที่มีความสุข สูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน 4. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้ที่มีความสุข หลังการทดลองนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันทั้งข้อคิดเห็นและความถี่

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก, การเรียนรู้ที่มีความสุข, รูปแบบการเรียนการสอน

Abstract

The purpose of this study is to develop and assess an instructional model designed as a positive approach-based psychological learning management system, as well as to test the model. The methodology was divided into two steps: 1) creating and examining the quality of the model; 2) implementing and assessing the effectiveness of the model. The sample was the 2nd year students at the

Faculty of Education, Chiangrai Rajabhat University. Research instruments include: 1) a constructed instructional model and a teacher's guidebook, 2) a checklist of student's happiness toward their learning, 3) a learning log, and 4) an achievement test. The data were statistically analyzed using the mean, standard deviation, and t-test.

The results of the study were: 1) the constructed instructional model based on the theoretical concepts of Joyce and Weil (2009), sorted into four parts: a) an orientation to the model, b) the structure of O3DR Model, c) the implementation of the model, and d) the impacts on the learners. Also, the constructed model approved by the expert was rated a high level, and its co-efficient indexes was 0.7008, 2) the happiness toward student's learning of the experimental group was higher than the control group at the significant difference of 0.01, 3) the learning achievement of the experimental group and the control group were not different, and 4) the student's opinion of both groups were different in term of their attitudes and frequency of opinion-sharing.

Keywords: Instructional Model based on Positive Psychology Approach, The Happiness of Learning, Instructional Model

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันจะส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยตรง การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) จึงหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษาที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน ปัจจุบันเราให้ความสำคัญต่อการศึกษามากแต่ละเลยการให้ความสำคัญกับครูจึงส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของประเทศชาติลดลงอย่างต่อเนื่องตลอดทศวรรษที่ผ่านมา (เปรี๊ยะ กิจรัตน์ภร, 2554) และจากผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พบว่าไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของห้องเรียน หรือการเพิ่มงบประมาณ แต่คุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา, 2554 หน้า 33) ผลการดำเนินการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2556) เกี่ยวกับนโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับอุดมศึกษาสายครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ผลการดำเนินงานภายหลัง พบว่า การปฏิรูประบบและกระบวนการผลิตครูยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะด้านคุณภาพของการผลิตครูนั้นยังเป็นรูปแบบเดิม ทั้งในด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ เกิดภาวะการแข่งขัน กดดัน สร้างความวิตกกังวลและเคร่งเครียด การเรียนในลักษณะนี้ส่งผลกระทบทางลบต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุศักยภาพสูงสุด การจัดการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกำลังมองข้ามละเลยที่จะมองลึกเข้าไปถึงจิตใจและคุณค่าการเรียนรู้ที่แท้จริง

ที่มีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้อย่างมีความสุข ทั้งที่จริงนั้น “ความสุข” ถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษา พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุต.โต (2542, หน้า 7) กล่าวว่าความสุขกับการศึกษาที่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ไม่สามารถแยกกันได้ ถ้าไม่สามารถทำให้คนมีความสุข การศึกษาที่สมบูรณ์ก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ สัมพันธ์กับผลการศึกษาของ คันทนีย์ ฉัตรคุปต์ และคณะ (2544, หน้า 71) ที่พบว่าสมองของมนุษย์จะมีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุด เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดพลังในการสร้างสรรค์และพร้อมที่จะเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเต็มตามศักยภาพแห่งบุคคลสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พร้อมที่จะดำเนินชีวิตและมีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

ในปัจจุบันมีแนวคิดการพัฒนามนุษย์ที่น่าสนใจอีกแนวคิดหนึ่ง นั่นคือแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก (Positive psychology) แนวคิดนี้ใช้หลักวิทยาศาสตร์สังคมเข้ามาช่วยในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์โดยการศึกษาจุดแข็งและคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล มุ่งพัฒนาคนให้มีความสุข โดยมีพื้นฐานความสุขจากการพัฒนาตนเอง การเป็นคนดี มีมุมมอง ต่อชีวิตและโลกเชิงบวก จากผลการวิจัยของ แฟรงค์ ปาจาเรส (Frank Pajares, 2009, pp.152-153) นำเสนอว่า ผู้เรียนที่ค้นพบจุดแข็งของตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในศักยภาพ มีระดับการประสบความสำเร็จทางวิชาการที่สูงขึ้น สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพของความรู้และทักษะที่พวกเขามี รวมถึงเป็นผู้ที่มีความพยายาม มีความเพียร มีความยืดหยุ่น มีความสุขุม และมีความสนใจในงานด้านวิชาการหรือกิจกรรมมากขึ้น สามารถอธิบายถึงผลของการกระทำของตนเองนำไปสู่การพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะของงานและกิจกรรมที่มีความคล้ายคลึงกันจากที่ตนได้เรียนรู้ เปิดโอกาสให้พบประสบการณ์แห่งความสำเร็จและความสุขแก่ผู้เรียน โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) และปีเตอร์เซ็งเก้ (Peter Senge) ผู้นำทางการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในปัจจุบันได้กล่าวถึงการนำแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกไปใช้นั้นยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เหตุด้วยยังขาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดนี้ หากการจัดการศึกษาต้องการที่จะขับเคลื่อนสังคมการเรียนรู้สู่วิถีความยั่งยืนมีความจำเป็นอย่างย่งที่ต้องรวมทั้งการจัดการศึกษาและแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกเข้าด้วยกัน (Howard Gardner, 2006, 2011, Peter Senge, 2012 as cited in Catherine o'brien, 2012 p. 1198) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประยุกต์ใช้แนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความเข้มแข็งทางวิชาชีพผ่านการเรียนรู้อย่างมีความสุข พร้อมเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในการเรียนและการประกอบวิชาชีพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยดำเนินการโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอน ด้วยวิธีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก การเรียนรู้อย่างมีความสุข และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.3) รายวิชาการพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อทำการร่างรูปแบบการเรียนการสอน และคู่มือการใช้งาน โดยยึดแนวคิดและหลักการนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนของจอยส์ และเวลล์ จากนั้นนำร่างรูปแบบการเรียนการสอนและคู่มือการใช้งานเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเชิงโครงสร้างและเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ทำการตรวจสอบความเหมาะสมด้านหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล และคู่มือการใช้งาน โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงจะถือว่ามีความเหมาะสม นำผลการประเมินหาค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน และคู่มือการใช้ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.24 และค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.26 ตามลำดับ

จากนั้นนำรูปแบบการเรียนการสอนที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 34 คน โดยทำการทดลองนอกเวลาเรียนสัปดาห์ละ 4 วัน ครั้งละ 4 ชั่วโมง ทั้งหมด 4 หน่วยการเรียนรู้ เป็นเวลา 56 ชั่วโมง เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้และหาค่าดัชนีประสิทธิผล พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7008 ซึ่งแสดงว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้นักศึกษามีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 70.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ค่าดัชนีประสิทธิผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 จึงถือว่ารูปแบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ทำการปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้จริงกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบสองกลุ่มทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 2 หมู่เรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 31 คน เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนปกติ การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมินการเรียนรู้อย่างมีความสุข และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นดำเนินการทดลองจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มทดลองโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และกลุ่มควบคุมเรียนโดยรูปแบบ

การเรียนการสอนแบบปกติ โดยทำการทดลองนอกเวลาเรียนสัปดาห์ละ 4 วัน ครั้งละ 4 ชั่วโมง เป็นเวลา 14 ครั้ง ต่อกลุ่ม และให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มทำการบันทึกการเรียนรู้ระหว่างการเรียน หลังเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ 1) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และคู่มือการใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบประเมินการเรียนรู้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพโดยทำการศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) และการเรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้าง และกำหนดเป็นประเด็นที่ต้องการประเมิน และสัดส่วนน้ำหนักความสำคัญ ทำการสร้างแบบประเมินการเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ตามองค์ประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมองเห็นตนเอง ด้านการมองผู้อื่น และด้านการมองบริบทและสิ่งแวดล้อม นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างและตรงตามเนื้อหา และภาษาที่ใช้ และข้อเสนอแนะอื่น ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลจากการประเมินมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ทุกข้อ ทำการเลือกข้อคำถามโดยการเลือกข้อคำถาม ที่มีค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง 1.00 ถ้าหากข้อคำถามมีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องเท่ากันผู้วิจัยจะทำการเลือกข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญไม่มีข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแก้ไข ได้ข้อคำถามจำนวน 20 ข้อตามที่ต้องการ จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

2) แบบบันทึกการเรียนรู้ ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพโดยทำการศึกษาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการเขียนบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบบันทึกการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ต้องการประเมินผลการเรียนรู้อย่างมีความสุข จากนั้นดำเนินการสร้างแบบบันทึกการเรียนรู้ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความเหมาะสมและความครอบคลุม และให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่ามีค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง 1.00 ทุกข้อ ทำการปรับปรุงและแก้ไขและจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์

3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ทำการสร้างและหาคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (มคอ.3) และจุดประสงค์รายวิชา ECU 3201 การพัฒนาหลักสูตร วิเคราะห์และกำหนดสัดส่วนน้ำหนักความสำคัญ ทำการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความครอบคลุมถูกต้องของเนื้อหา เวลาที่ใช้ในการสอบ ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับ

จุดประสงค์การเรียนรู้ และภาษาที่ใช้ รวมถึงข้อเสนอนั้นๆ ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผลการตรวจสอบได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 32 คน ที่มีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง และเคยเรียนในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรมาแล้ว นำผลคะแนนที่ได้มา คำนวณหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าตามเกณฑ์ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .25-.78 จำนวน 30 ข้อ จากนั้นนำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ มาคำนวณหา ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับจากการคำนวณตามสูตร KR 20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91 จากนั้นจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t-test และการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการเรียนรู้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพบว่า

1.1 รูปแบบการเรียนการสอน ที่พัฒนาขึ้นใช้แนวคิดสำคัญของการจัดการศึกษาตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกบนพื้นฐานแนวคิดหลัก 3 ประการ ได้แก่ อารมณ์เชิงบวก บุคลิกภาพเชิงบวกส่วนบุคคล และบริบทเชิงบวก และใช้แนวคิดและหลักการนำเสนอรูปแบบการสอนของจอยส์และเวลล์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ที่มาของรูปแบบการเรียนการสอน (Orientation to the Model)
ประกอบด้วย

1. เป้าหมายของรูปแบบเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษา บนพื้นฐานหลัก 3 ประการของแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก และเพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านเนื้อหา สาระในรายวิชาที่จัดการเรียนการสอน ได้แก่ รายวิชาการพัฒนาหลักสูตร

2. ทฤษฎีที่รองรับรูปแบบ หลักการและมโนทัศน์สำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการเรียนการสอน มีดังนี้

2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้มีความสุขของกิตยวดี บุญเชื้อ และคณะ (2545)

ทฤษฎีนี้เกิดจากแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อย่างมีความสุข จากแนวคิดพื้นฐานของกระบวนการเรียนการสอน 5 ประการ ได้แก่ 1) แก่นแท้ของการเรียนการสอน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน 2) การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ตลอดเวลาต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิต 3) ศรัทธาเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ 4) ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัสและสัมผัส 5) สาระที่สมมูลเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ คือ ความรู้ ความคิด ความสามารถ และความดี จากแนวคิดพื้นฐานนี้ ก่อให้เกิดทฤษฎีการเรียนรู้มีความสุข ประกอบด้วย 1) การสร้างรักและศรัทธา ศรัทธาทำให้เกิด

ความรัก ความสนใจต่อบทเรียน ครูผู้สอน และเพื่อน 2) การเห็นคุณค่าการเรียนรู้ ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จ เมื่อเห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งที่เรียน 3) เปิดประตูสู่ธรรมชาติ การออกไปเรียนนอกห้องเรียนช่วยให้ผ่อนคลาย มีชีวิตชีวา และเรียนรู้ได้ดี 4) มุ่งมาดและมั่นคงการรู้จักตนและยอมรับสภาวะแห่งตน ใจกว้างพร้อมปรับปรุงแก้ไขนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ก่อให้เกิดความภูมิใจ และเห็นคุณค่าตัวเอง 5) ดำรงรักษามิตรี เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วม และรู้วิธีการรักษามิตรจิตมิตรภาพ มองเห็นว่าคนเราแม้จะคิดต่างกันหากมีเป้าหมายเดียวกัน ยอมรับให้เกียรติซึ่งกันและกัน ความสุขและความสำเร็จย่อมเกิดขึ้น 6) ชีวิตที่สมดุล การรู้และเข้าใจธรรมชาติของชีวิต ความเป็นไปของโลก ช่วยให้เขารู้จักตนเอง ปรับตัวและแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด

2.2 แนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก ของเซลิเกแมน และคณะ (Seligman E.P. et al., 1998)

เป็นแนวคิดที่ใช้หลักวิทยาศาสตร์สังคมเข้ามาช่วยในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์โดยการศึกษาจุดแข็งและคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล มุ่งพัฒนาคนให้มีความสุข โดยมีความสุขจากการพัฒนาตนเอง การเป็นคนดี มีมุมมองต่อชีวิตและโลกเชิงบวก บนพื้นฐานหลัก 3 ประการ ประกอบด้วย 1) อารมณ์เชิงบวก การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และสังคมเชิงบวก ความสนุกสนาน ความซาบซึ้ง/การเห็นคุณค่า มีความหวัง และส่งเสริมให้ผู้เรียนรับรู้สมรรถนะทางด้านอารมณ์และสังคมของตนเอง 2) บุคลิกภาพเชิงบวกส่วนบุคคล การส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุซึ่งเป้าหมายสูงสุดของการเรียนแต่ละครั้ง บนพื้นฐานการเคารพความแตกต่างของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ได้ค้นพบสิ่งที่สนใจ และวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดที่สัมพันธ์กับจุดแข็งของผู้เรียน จากการให้งานที่ท้าทายได้ใช้ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ผลงาน ปรับปรุงแก้ไขงานด้วยตนเอง รวมถึงส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นอนาคตของตนเองเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่มีความหมาย ความภาคภูมิใจ ในความสำเร็จและการยกย่อง 3) บริบทเชิงบวก การส่งเสริมให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างผู้สอน ผู้เรียนและเพื่อนร่วมห้อง และภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความเป็นกัลยาณมิตรช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นกันเอง ผู้สอนใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายสร้างความกระตือรือร้น การใช้กลยุทธ์ในการบริหารเวลา และการสะท้อนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในทันที โดยการใช้การประเมินผลประสิทธิภาพของการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน

ส่วนที่ 2 รูปแบบการเรียนการสอน (The Model of Teaching) มีรายละเอียด ดังนี้

หลักการ การเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้โดยการลดหรือจัดความวิตกกังวล และการทำให้ผู้เรียนอยู่ในสภาวะสงบ (Serenity) ภายใต้บรรยากาศและปฏิสัมพันธ์เชิงบวกที่แสดงออกถึงความเป็นกัลยาณมิตร การรับรู้เข้าใจ เห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผ่านวิธีการสอนที่หลากหลาย การมอบหมายงานที่ท้าทายสมดุลงกับความสามารถ และมีเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจน ด้วยวิธีการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับจุดแข็งของผู้เรียน โดยมีผู้สอนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ แนะนำแหล่งเรียนรู้และแหล่งสืบค้นที่เหมาะสม เปิดใจรับฟังและยอมรับความคิดเห็นที่มีเหตุผลของผู้เรียน สะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้การประเมินประสิทธิภาพของการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้และมีความสามารถในการจัดการอารมณ์เชิงบวก เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ ได้รับประสบการณ์แห่งความสำเร็จ ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและการเรียนรู้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

1. เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษา บนพื้นฐานหลัก 3 ประการตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก

2. เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านเนื้อหา สาระในรายวิชาที่จัดการเรียนการสอน ได้แก่ รายวิชาการพัฒนาหลักสูตร

เนื้อหาของรูปแบบการเรียนการสอน

เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ได้แก่เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย ความหมาย ความสำคัญ ประเภทของหลักสูตร แนวคิดทฤษฎี ปรัชญาและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา การปฏิบัติการออกแบบสร้างหลักสูตรแบบจุลภาค การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมิน และนำผลไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐาน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรในปัจจุบัน โดยผู้วิจัยได้พิจารณาเนื้อหาและจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วย ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้เบื้องต้นกับการพัฒนาหลักสูตร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

โครงสร้างของรูปแบบ (Syntax)

กระบวนการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบ O3DR Model มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 เปิดใจให้พร้อมรับการเรียนรู้ (Open-mindedness: O)

กิจกรรมการเรียนการสอน: ผู้สอนดำเนินการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนทำสมาธิประกอบเพลง/เสียงธรรมชาติ/เพลงบรรเลง หรือการเล่นเกมนิรนาม การเล่าเรื่องประทับใจ เพื่อการลดหรือขจัดความวิตกกังวล และความเครียดในภาวะสงบ (Serenity)

บทบาทผู้เรียน: มีสมาธิ ผ่อนคลาย ละทิ้งความวิตกกังวล ตั้งใจ จดจ่อ อยู่กับกิจกรรมที่ทำอยู่ เตรียมพร้อมในการเป็นผู้นำเสนอที่ดีในการเล่าเรื่องประทับใจ และทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมฟังที่ดี รับฟังอย่างตั้งใจ และชมเชยให้กำลังใจแก่เพื่อนผู้นำเสนอ

บทบาทผู้สอน: เตรียมและตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบกิจกรรม และส่งเสริมบรรยากาศแห่งมิตร เป็นกันเอง เป็นแบบอย่างที่ดีในการร่วมทำสมาธิ เล่นเกม รับฟังอย่างตั้งใจ ชื่นชมและชักชวนให้ผู้เรียนยกย่อง ชมเชยซึ่งกันและกัน

ขั้นที่ 2 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ (Destination: D)

กิจกรรมการเรียนการสอน

1) ผู้สอนแจ้งเป้าหมายของการเรียนรู้ รวมถึงอธิบายขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมอย่างละเอียด แก่ผู้เรียน

2) แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มตามความสนใจ ผู้เรียนดำเนินการกำหนดเป้าหมายที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของกลุ่ม ทั้งในด้านเนื้อหา/สาระ ความรู้

3) ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสร้างข้อตกลงในการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งด้านหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เรียน ข้อควรปฏิบัติและหลีกเลี่ยงต่างๆ ในการทำกิจกรรมร่วมกัน และอื่นๆ ตามที่ผู้เรียนเสนอและมีมติเห็นชอบร่วมกัน

บทบาทผู้เรียน: ร่วมวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น และสร้างข้อตกลงในการเรียนรู้ร่วมกัน

บทบาทผู้สอน: วิเคราะห์เป้าหมายและผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละครั้ง และแจ้งให้ผู้เรียนทราบ จัดเตรียมสื่อ/เอกสารความรู้/วิธีการเรียน ร่วมสร้างข้อตกลงในการเรียนรู้กับผู้เรียน ดูแลให้คำแนะนำผู้เรียนในการกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้

ขั้นที่ 3 ออกแบบและวางแผนการเรียนรู้ (Design: D)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1) ผู้เรียนนำเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดมาทำการวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่เป็นชิ้นงาน ที่เกิดจากการร่วมคิด ระดมสมองภายในกลุ่ม

2) ผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ โดยสิ่งที่ผู้เรียนต้องสามารถระบุได้ ได้แก่ วิธีการเรียนรู้ แหล่งข้อมูล/แหล่งเรียนรู้ ภาระงาน/ชิ้นงาน ภาระหน้าที่ และระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้

3) ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปรายถึงความเป็นไปได้และข้อควรปรับปรุงเพื่อการทำงานให้บรรลุตามแผน การเรียนรู้ที่วางไว้ รวมถึงซักถามความเหมาะสมและความเต็มใจในการรับภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับมอบหมายงานตามความสนใจและความถนัดมากที่สุด

บทบาทผู้เรียน: ทำการวิเคราะห์ผลลัพธ์ของเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นถึงภาระหน้าที่ การให้เสนอที่ดีต่อการทำงานร่วมกันและร่วมนำเสนอแผนการเรียนรู้แก่สมาชิกและผู้สอน

บทบาทผู้สอน: ดูแลและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในการดำเนินการวางแผนการเรียนรู้ถึงความเป็นไปได้ ความชัดเจนของผลลัพธ์ที่ต้องการ ความเหมาะสมของงานที่ออกแบบ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ร่วมซักถามพูดคุยแนะนำวิธีการทำงาน การบริหารเวลาแก่ผู้เรียน แนะนำและสาธิตการใช้แหล่งการเรียนรู้/แหล่งสืบค้นเพิ่มเติม ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน

ขั้นที่ 4 ค้นหาความรู้ (Discovery: D)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน: ผู้เรียนทุกคนร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการค้นหาความรู้ด้วยตนเองร่วมกับผู้อื่นตามแผนการเรียนรู้ ภาระหน้าที่ เวลาที่กำหนด ตามวางแผนไว้

บทบาทผู้เรียน: ร่วมทำกิจกรรมตามภาระหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย บริหารเวลาในการทำกิจกรรม ให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรม รวมถึงปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกัน

บทบาทผู้สอน: ตรวจสอบความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ ให้สัญญาณเวลาตามเวลาที่ได้ตกลงร่วมกัน ดูแลการทำกิจกรรม ความพร้อมและความเพียงพอของอุปกรณ์ต่างๆ คอยอำนวยความสะดวก

สะดวกในการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนส่งสัญญาณความเหนื่อยล้า ท้อแท้ กับภาระงานของตนต้องเข้าไปช่วยเหลือให้คำปรึกษากระตุ้น ให้กำลังใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานภายใต้บรรยากาศแห่งกัลยาณมิตร

ขั้นที่ 5 สะท้อนการเรียนรู้ (Reflection: R)

กิจกรรมการเรียนรู้

1) ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันนำเสนอ ตามชิ้นงานของแต่ละกลุ่มได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแก่เพื่อนและผู้สอน

2) ในการนำเสนอเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกันสะท้อนและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกัน และซักถามถึงข้อสงสัย

3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำการเปรียบเทียบและประเมินผลงาน ทำการปรับปรุงแก้ไขงานร่วมกันทุกฝ่าย

4) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนความรู้ ความรู้สึกต่อผลงานและการทำงานของตนเอง ร่วมกับเพื่อนร่วมชั้น

บทบาทผู้เรียน: ร่วมนำเสนอ ผลงานแก่เพื่อนและผู้สอน ร่วมสะท้อนและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกัน ปรับปรุงแก้ไขผลงาน และทำการบันทึกการเรียนรู้

บทบาทผู้สอน: สะท้อนความสำเร็จและข้อควรปรับปรุงชิ้นงานแก่ผู้เรียน ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นกันเอง ให้กำลังใจแก่ผู้เรียน ชื่นชมผลงานของผู้เรียน รับฟังสิ่งที่ผู้เรียนสะท้อนในการเรียนรู้ ทำการบันทึก เพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไข การสอน รวมถึงอธิบายเพิ่มเติมในข้อสงสัยของผู้เรียน และตรวจบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ประเมินการเรียนรู้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย

1. ประเมินการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก

2. วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร

ระบบสังคม (Social System)

บทบาทผู้เรียน

1. ผู้เรียนร่วมกิจกรรมอย่างเต็มใจ ตั้งใจ มุ่งมั่นกับกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ตนได้กำหนดเป้าหมายและวางแผนการเรียนรู้ไว้

2. ผู้เรียนกำหนดเป้าหมาย และวางแผนการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถและความสนใจของตนเอง

3. ผู้เรียนร่วมสร้างข้อตกลงเชิงบวกในการเรียนรู้ร่วมกันกับผู้อื่น

4. ผู้เรียนร่วมประเมินและทำการวิเคราะห์ผลลัพธ์ของเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

5. ผู้เรียนร่วมนำเสนอผลลัพธ์การเรียนรู้ แก่เพื่อนและผู้สอน สะท้อนและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วมกัน

6. ผู้เรียนทำการบันทึกการเรียนรู้ และเรื่องประทับใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ

บทบาทผู้สอน

1. จัดเตรียมสื่อ เอกสารความรู้ ห้องเรียน และเสริมสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายเหมาะสมกับการเรียนรู้
2. เป็นแบบอย่างที่ดีโดยการร่วมกิจกรรมกับผู้เรียน มีความเป็นกัลยาณมิตร แสดงความเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และเสริมสร้างมุมมองเชิงบวกในการเรียนรู้
3. ชี้แจงเป้าหมายสูงสุดของการเรียนรู้ในแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบและสามารถกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ที่เหมาะสมได้
4. ชี้แจงขั้นตอนและวิธีการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนทราบอย่างละเอียดทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้เพื่อบรรลุเป้าหมายในการเรียนแต่ละครั้งของตนเองได้
5. ร่วมสร้างข้อตกลงเชิงบวกในการเรียนรู้แต่ละครั้งร่วมกับผู้เรียน แนะนำแหล่งการเรียนรู้/แหล่งสืบค้นเพิ่มเติม และคอยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ให้กำลังใจและคำปรึกษา อย่างเป็นกันเอง สะท้อนความสำเร็จและข้อควรปรับปรุงในการเรียนรู้

หลักการแสดงปฏิสัมพันธ์ (Principles of Reaction)

เสริมสร้างสัมพันธภาพเชิงบวกระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน มีความเป็นกัลยาณมิตร การแลกเปลี่ยนมุมมอง และความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ภายใต้บรรยากาศแห่งการเคารพและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เกียรติและเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงออกอย่างเท่าเทียมกัน

สิ่งสนับสนุนการสอน (Support System)

สภาพห้องเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ควรได้รับการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย ลดความตึงเครียด มีสื่อ/อุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถบรรลุซึ่งเป้าหมายที่วางไว้อย่างเหมาะสมกับตนเองได้

ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ (Application) มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายวิชา ได้แก่ รายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)

เวลาเรียน ใช้เวลาเรียนนอกเวลา 4 หน่วยการเรียนรู้ 9 แผนการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 56 ชั่วโมง

ส่วนที่ 4 ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน (Instructional and Nurturant Effects)

ผลที่เกิดขึ้นทางตรง ได้แก่ การเรียนรู้อย่างมีความสุข และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร

ผลที่เกิดขึ้นทางอ้อม ได้แก่ การรับรู้ศักยภาพแห่งตน การเรียนรู้แบบนำตนเอง ทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการรับรู้ทางด้านอารมณ์ ทักษะความสำเร็จส่วนบุคคล

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มีความเห็นว่ารายละเอียดของรูปแบบการเรียนการสอนด้านหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.24$ โดยทุกรายการมีความเหมาะสมระหว่าง 3.80 ถึง 4.80 และผลการประเมิน

ความเหมาะสมของคู่มือการใช้ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.52, S.D. = 0.26$ โดยทุกรายการมีความเหมาะสมระหว่าง 4.00 ถึง 4.60

1.3 ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของรูปแบบการเรียนการสอนมีค่าเท่ากับ 0.7008 ซึ่งแสดงว่ารูปแบบ การเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทำให้นักศึกษามีความรู้เพิ่มขึ้น 0.7008 คิดเป็นร้อยละ 70.08

2. ผลการทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้อย่างมีความสุข หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏของนักศึกษากลุ่มทดลองกับนักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนปกติ พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้อย่างมีความสุขสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏของนักศึกษากลุ่มทดลองกับนักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนปกติ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียนของนักศึกษา ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่าง

2.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข หลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ของนักศึกษากลุ่มทดลองกับนักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนปกติ พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองและนักศึกษากลุ่มควบคุมมีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขแตกต่างกันทั้งข้อคิดเห็นและความถี่ ในประเด็นต่างๆ แตกต่างกัน โดยนักศึกษากลุ่มทดลองได้สะท้อนความคิดเห็นที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้านตามลำดับดังนี้

ด้านการมองเห็นตัวเอง ได้แก่ รู้สึกว่าตนเองมีความสนใจและตั้งใจในการเรียน รับฟังผู้อื่นมากขึ้น มีสมาธิ มีแรงจูงใจ มีเป้าหมายในการเรียน และพร้อมที่จะรับรู้สิ่งต่างๆ ในการเรียนได้เป็นอย่างดี มีความกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น กล้าที่จะยกมือตอบคำถาม อยากออกไปพูดหน้าชั้น และขอสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพิ่มเติมหลังการเรียนบ่อยขึ้น

ด้านการมองเห็นผู้อื่น ได้แก่ เพื่อนทุกคนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการทำงาน ทั้งภายในกลุ่มของตัวเองและภายในห้อง และช่วยเหลือเพื่อนที่ทำในส่วนของตนไม่ได้ ประเมินงานและปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน สร้างผลงานของทีมไม่ใช่ของคนเก่งมีความสามัคคี เป็นกันเองและมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน รับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง เห็นถึงความสำคัญของคนละกัน แสดงออกถึงความมั่นใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายและเวลาที่กำหนด และสำเร็จด้วยความรวดเร็ว

และด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การเรียนรู้แบบเป็นทีม การร่วมอภิปรายผลการเรียนรู้ในกลุ่มและในชั้นเรียน การใช้คำพูดแนะนำที่ดี ไม่ตำหนิ ชี้แจงให้มองเห็นความแตกต่างของงานแต่ละกลุ่ม ทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องและข้อที่ควรปรับปรุงของกลุ่มตน มีกำลังใจและเห็นช่องทางในการพัฒนาตนเองทั้งในเนื้อหาความรู้ และวิธีการทำงานจากตัวอย่างที่ดีของเพื่อน ไม่กดดัน ไม่เครียด ผ่อนคลาย สนุกสนาน ไม่แข่งขันกับใคร กล่าวพูดในเรื่องที่คิดไม่เหมือน

ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาในกลุ่มควบคุมที่มีต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ตามลำดับดังนี้

1) ด้านการมองตนเอง ได้แก่ รู้สึกว่าตนเองมีความขยัน มาเรียนได้ตรงเวลา ตั้งใจเรียน ในขณะทำกิจกรรม มีความสามารถในการจดบันทึกข้อมูลได้ดีขึ้น อ่านเอกสารประกอบการสอนหลังเรียนมากกว่าเมื่อก่อน สนุกในการเรียนมากขึ้น เรียนและทำงานกับผู้อื่นได้

2) ด้านการมองผู้อื่น ได้แก่ เพื่อนๆ ตั้งใจทำงานแม้บางส่วนจะไม่ค่อยมีส่วนร่วม มีความอดทน แบ่งปันข้อมูล เพื่อนเกือบทุกคนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการทำงาน

3) ด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มีสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อากาศไม่ร้อน ห้องเรียนสะอาด มีอุปกรณ์ครบ เพียงพอต่อการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

อภิปรายผล

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏที่พบว่า ผลการสร้างและหาคุณภาพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผลการทดลองใช้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1. ด้านการสร้างและหาคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นผลมาจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก การเรียนรู้อย่างมีความสุขงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดการพัฒนาแบบของ Joyce and Weil (2009) และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีองค์ประกอบสัมพันธ์กันทุกส่วน และผลการทดลองเพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า ขั้นตอนในกระบวนการเรียนการสอนของ O3DR Model เป็นส่วนที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ดังที่ เซลิกแมน และคณะ (Seligman E.P. et al., 1998) และ แจคโคลิน และคณะ (Jacolyn M.N. et al., 2013) อาร์เทอร์ และเซลดา (Arthur Chickering and Zelda Gamson in Disharag, 2014, pp.4-5) ศศิธร สิทธิพรหม (2548, หน้า 19-21) ฮานส์ (Hans Henrik Knoop, 2011, pp.101-102) ทำการศึกษาวิจัยและนำเสนอว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดี เมื่อมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้โดยการจัดหรือปรับลดความวิตกกังวล และความเครียดของผู้เรียน ส่วนการแจ้งความคาดหวังหรือเป้าหมายสูงสุดของการเรียนแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบ จะช่วยให้ผู้เรียนได้มองเห็นศักยภาพของตนเองในการบรรลุเป้าหมาย ผู้เรียนจะเรียนได้ดี และมีความสุขเมื่อได้ทำงานเป็นกลุ่มตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ ได้ร่วมทำกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถ และได้ออกแบบและวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเปิดโอกาสและให้อิสระแก่ผู้เรียนได้เห็นว่าเขาสามารถควบคุม

สถานการณ์ของตนเองมากเท่าไรในขณะเรียน มองเห็นอนาคตที่เป็นไปได้ของตนเอง ได้รับประสบการณ์ความประสบความสำเร็จที่มีคุณค่า สร้างความพึงพอใจ ความภาคภูมิใจให้แก่ผู้เรียน ทำให้พวกเขาเกิดการเรียนรู้ และมีส่วนทำให้พวกเขาสามารถทำได้ดียิ่งขึ้นในครั้งต่อไป

2. นักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนโดยรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ที่มีความสุข สูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยรูปแบบการเรียนการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก ซึ่งถือว่าเป็นวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสุข มุ่งพัฒนาศักยภาพที่เป็นจุดแข็งของมนุษย์ ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันจากอารมณ์เชิงบวกที่ส่งผลต่อความรู้สึกเชิงบวกต่อตนเองที่แสดงออกทางความรู้สึกภูมิใจในตนเอง ความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อลิ (Ali Eryilmaz, 2015) ที่เสนอว่าระดับความสุข ความมุ่งมั่นตั้งใจในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มขึ้นจากการเรียนรู้ตามวิธีการสอนที่พัฒนาจากการประยุกต์ใช้แนวคิดจิตวิทยาเชิงบวกในห้องเรียน

3. นักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนโดยรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียน ไม่แตกต่างกับนักศึกษากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยรูปแบบการเรียนการสอนปกติ ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า อาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเนื่องจากวันที่ทำการทดสอบนักศึกษาติดภาระกิจร่วมกิจกรรมกับทางโปรแกรมที่สังกัด อาจทำให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวล รีบเร่งและขาดสมาธิในการทดสอบ ซึ่งสัมพันธ์กับผลการวิจัยของ คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และคณะ (2544, หน้า 79-80) ที่พบว่าสภาวะการเรียนรู้ของบุคคลภายใต้สถานการณ์ที่กดดัน รีบเร่ง แข่งขันทั้งกับตนเอง ผู้อื่นและเวลา ก่อให้เกิดความรู้สึกเครียด วิตกกังวล ส่งผลให้สมองผลิตฮอร์โมนที่เรียกว่า คอร์ติซอล (Cortisol) ซึ่งหากบุคคลมีความเครียดมากจะทำให้สมองถูกปิดกั้น และมีผลไปสกัดกั้นกระบวนการเรียนรู้ รับรู้ในสมองทำให้ประสิทธิภาพของกระบวนการทำงานในสมองและการเรียนรู้ลดลง ปัจจัยต่อมาได้แก่ อาจเนื่องมาจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาและชั้นปีเดียวกัน มีความสนิทสนม เคยเรียนร่วมชั้นและทำกิจกรรมร่วมกัน จึงมีโอกาสดิ่พบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทั้งจากช่องทางปกติ และแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ อาจส่งผลให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มได้รับความรู้อย่างเท่าเทียมกัน และผลจากการสังเกต พูดคุยในขณะร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และการให้คำปรึกษานอกเวลาเรียนกับนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม พบว่านักศึกษามีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างมาก รวมถึงสอบถามและติดตามความเคลื่อนไหวซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ลักษณะการแสดงออกเช่นนี้ มาสโลว์ (Maslow) ได้อธิบายว่ามนุษย์มีพฤติกรรมแสดงออกถึงความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ มีความปรารถนาที่จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เป็นที่รักและได้รับการยอมรับ และรู้สึกว่าคุณค่า ต้องการที่จะประสบความสำเร็จ อยากให้ผู้อื่นชื่นชม นับถือ ให้เกียรติ (สุรางค์ ไคว่ตระกูล, 2552 หน้า 161) ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) โดยแม็คเคลแลนด์ อธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นแรงขับให้บุคคลพยายามประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศที่ตนเองตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่จะทำเพื่อประสบความสำเร็จตาม

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2552 หน้า 172-173) ซึ่งในกรณีนี้จะเห็นว่านักศึกษาต้องการการยอมรับในความสามารถที่มีความเท่าเทียมกันกับอีกหมู่เรียน จึงมีความพยายามในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวเหล่านี้จึงสามารถนำมาอธิบายถึงเหตุที่ ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลไปใช้

1.1 อารมณ์และบุคลิกภาพของผู้สอนมีผลโดยตรงต่อความรู้สึกของผู้เรียน และบรรยากาศในการเรียนรู้ ดังนั้นในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรจัดหรือลดสิ่งที่กังวลที่มีต่อภาระหน้าที่อื่นให้เหลือน้อยที่สุด และการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง และคำพูดเชิงบวก เป็นปฏิสัมพันธ์ที่แสดงถึงความเป็นกัลยาณมิตร จะช่วยเสริมสร้างความเป็นกันเองระหว่างกันและกัน อย่างเป็นธรรมชาติ ลดช่องว่างระหว่างบุคคลผลต่อความรู้สึกและการเรียนรู้ที่มีความสุขของผู้เรียน

1.2 ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรึกษาขอเวลา โดยการที่ผู้สอนไปถึงห้องก่อนเวลา หรือออกจากห้องเรียนช้ากว่าปกติ ประมาณ 10-15 นาที จะทำให้ผู้เรียนที่มีข้อสงสัยแต่ไม่กล้าซักถามในขณะที่เรียน มีโอกาสได้ซักถามพูดคุย เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนชัดเจนขึ้น

1.3 ในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนการสอนผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ด้วยตนเองมากที่สุด ให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่น ทั้งด้านเวลาและสถานที่ จัดเตรียมด้านสื่อ อุปกรณ์ที่เพียงพอ สังเกตท่าทาง สีหน้า แววตาของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความต้องการความช่วยเหลือ และเข้าไปให้ความช่วยเหลือ และคำปรึกษาแนะนำทันที โดยเว้นช่องว่างของการดูแลสนับสนุนที่เหมาะสม ไม่ก้าวก่ายมากเกินไป เพราะจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกอึดอัด ไม่เป็นตัวของตัวเอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาและวิจัยในครั้งต่อไป มีดังนี้

ควรมีการศึกษาการประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านอื่นๆ ของผู้เรียน เช่น การสร้างมนุษยสัมพันธ์และความร่วมมือ การรับรู้ศักยภาพแห่งตน การเรียนรู้แบบนำตนเอง ทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการรับรู้ทางด้านอารมณ์ ทักษะความยืดหยุ่น ทักษะความสำเร็จส่วนบุคคล และเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ในวิชาอื่น รวมถึงนำไปทดลองใช้ในการพัฒนาศักยภาพบุคคล และบุคลากรในสาขาอื่นๆ

รายการอ้างอิง

กิตติวดี บุญชื่อ. (2545). **ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิชสาราณราษฎร.

- เปรี๊ญ กิจรัตน์ภร.(2554). การปฏิรูปการศึกษาอบสอง: การผลิตครูและการพัฒนาครูในระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2555, จาก
[http://www.mua.go.th/users/bhes/front_home/
Ohec_bhes2554/Doc_54/p8_10.45-12.00/8_01.pdf](http://www.mua.go.th/users/bhes/front_home/Ohec_bhes2554/Doc_54/p8_10.45-12.00/8_01.pdf).
- พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตฺโต.(2542). **ชีวิตที่สมบูรณ์** กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์.(2544). การเรียนรู้อย่างมีความสุข: สารเคมีในสมองกับความสุขและการเรียนรู้.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท โฆสิตการพิมพ์ จำกัด.
- ศศิธร ลิทธิพรหม.(2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้อย่างมีความสุขกับผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล.(2552). **จิตวิทยาการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.(2556). **ข้อเสนอนโยบายและ
ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาคุณภาพ
และมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้.** สืบค้นเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2556, จาก
[http://www.onec.go.th/onec_administrator/uploaded/Category/plan/QualityS
tdPolicy.pdf](http://www.onec.go.th/onec_administrator/uploaded/Category/plan/QualityStdPolicy.pdf)
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **ประเด็นปฏิรูปอุดมศึกษา
รอบสอง เล่ม 1.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Ali Eryilmaz. (2015). **Positive Psychology in the Class: The Effectiveness of a
Teaching Method Based on Subjective Well-Being and Engagement
Increasing Activity.** International Journal of Instruction. July 2015. 8(2),17-32.
- Catherine O' Brien. (2012). **Sustainable Happiness and Well-being: Future
Directions for Positive Psychology.** Scientific Research, 3(12A), 1196-1201.
- Disharag. (2014). **Impact of Positive Psychology on Higher Education.** Retrieved 18
November 2015, from www.http://ssrn.com. Abstract=2585532
- Frank Pajares. (2009). **Toward a Positive Psychology of Academic Motivation: The
Role of Self-Efficacy Beliefs.** In Rich Gilman., E.Scott Huebner., and Michael
J.Furlong (Eds.). Handbook of Positive Psychology in School. pp.149-160. New
York: Routledge.
- Hans Henrik Knoop. (2011). **Education in 2025: How Positive Psychology can
Revitalize Education.** In Stewart L. Donaldson, Mihali Csikszentmihalyi, and
Jeanne Nakamura(Eds.). Applied Positive Psychology Improving Everyday Life,
Health, School, Work, and Society. pp.97-116. New York: Routledge

- Jacolyn M. Norrish, Paige Williams, Meredith O'Connor, and Justin Robinson. (2013). **An applied framework for Positive Education.** International Journal of Wellbeing, 3(2), pp. 147-161
- Joyce, B., Weil, M. (2009). **Model of Teaching.** 8th ed. Englewood Cliffs, New York.. Prentice-Hall.
- Seligman, M. and Csikszentmihalyi, M. (2000). **Positive psychology: an introduction.** American Psychologist. 55(1), 5-14.